

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejeman za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Inimici hominis domesticus eius.

„Slovenec“ je postal v zadnjem času nekam klavern in pobit. Tista zavest, ki jo je sicer kazal z vso ošabnostjo, da bo namreč katoliško gibanje zatrl napredno narodno stranko in vse liberalstvo s koreninami vred izruvalo iz slovenske zemlje, ga je docela minila. Začel je uvidevati, da to vendar ne gre, v soboto pa se je v dopisu z Notranjskega kar očitno zjokal nad brezuspešnostjo klerikalnih prizadevanj. Priznal je elegično, da nimajo klerikalci v boju proti napredni narodni stranki toliko uspeha, kakor so ga v primeri z njihovim naporom pričakovali in priznal, da se je liberalizem globoko zajedel v narodu, in da ima svoje mogočne zaveznike in pomočnike tudi tam, kjer bi jih človek po pameti ne mogel iskati — med katoliškimi duhovniki. Potem pa je brez usmiljenja oklestil tiste duhovnike, ki nočejo biti vojskovodje v boju s sovražniki katoliške cerkve, ki pomagajo liberalcem s tem, da prebirajo brez potrebe liberalne časopise, opravičujejo, če le morejo, liberalne „hudobije“, nasproti pa ob vsaki priliki pokažejo sovraštvo ali vsaj zaničevanje do vsega, kar izvira od katoliške stranke in skušajo z vsemi močmi ovirati združeno organizacijo.

Nam se zdi ta dopis jako poučen in pomenljiv in nam svedoči, da moramo biti pripravljeni na še veliko ostrejši boj, kakor ga imamo sedaj. Klerikalci ne morejo več utajiti, da se liberalizem širi in utrjuje, in boje se ga toliko bolj, ker uvidevajo, da mora biti zdrav in pameten ter narodu koristen, ker ima celo prijatelje mej katoliškimi duhovniki in ne mej najslabšimi. Zato pa je treba spraviti vse na noge. Iz dopisa z Notranjskega je razvidno, da hočejo klerikalci mobilizirati zadnjega moža, da skličejo v bojne vrste že najstarejše župnike, ki bi radi z vsemi v miru in v prijateljstvu živeli. Vse mora pod orožje, kar nosi duhovsko obleko, vse se mora lotiti boja proti liberalstvu, ki je tako strašno in nevarno, da ima privrženec celo mej duhovniki.

In nadaljevalo se bo seveda tudi s snovanjem konsumnih društev, ker se je izkazalo, da je ž njimi ljudstvo najhitreje in najkorenitejše demoralizovati, da se pri teh društvih duhovniške bisage najhitreje napolnijo, in da se ž njimi pošteni svobodomiselni trgovski in obrtni stan najznatnejše oškodujeta. Škof sedi v Ljubljani in ima svoje višjepastirsko veselje nad „gospodarskim“ delovanjem njegovih kaplanov-konsumnikov. Ti porabljajo vsa sredstva, da vzamejo poštnim ljudem njih zaslužek, in če dela kdo tako, kakor n. pr. kaplan Žužek v Dolenji vasi pri Ribnici, ki je s pomočjo cerkvenih sredstev štiri trgovce postavil na nič, potem mu je zagotovljena najboljša fara in blagonaklonjenost vsega šenklaškega kapitlja.

V tem pa, ko napenja klerikalstvo zadnje sile, za odločilni boj v tem, ko klerikalci sami priznavajo, da izgubljajo tla pod nogami, in da zamorejo ohraniti svoje pozicije samo če mobilizirajo tudi najmiroljubnejše in najstarejše duhovnike, se v naših vrstah nahajajo možje, ki se vedno skušajo ustaviti napredovanje naše stranke in razmajati še šibko organizacijo, ki smo jo vstvarili s tolikimi težavami in s tolikimi žrtvami. In vendar bi jim uspehi naše odločnosti morali kazati, da je prava taktika tista, katere se drži naš list. Polovičarstvo, ki je v nas toliko časa cvetelo in dobilo izraza na prvem shodu zaupnih mož, se ni obneslo. Shodu so sledile deželnozbornske volitve, pri katerih so klerikalci pridobili vse kmetske mandate. Zadnje deželnozbornske volitve so dokaz, da s polovičarstvom ni ničesar opraviti, pač pa z odločnostjo, neustrašnostjo in delavnostjo.

Klerikalci kličejo že svoje zadnje reserve pod zastave. Tudi pri nas je treba, da stopi vsak v bojne vrste, da poprime vsak za orožje. Od tistih na pol kuhanih mehkužnežev, ki se vedno zaljubljeni ozirajo po klerikalcih, smemo pa vsaj zahtevati, da stranki v njenem napredovanju in pridobivanju širših mas ne delajo ovir. Smodnik ne diši prijetno in bojni šum ni najprijetnejša glasba, ali kdor ima tako slabe živce, da ne more slišati streljanja topov

in zvenketanja orožja, naj zleze za peč in naj si zamaši ušesa. Vsak drugi pa stopi na svoje mesto, in pripravljajmo se vsak po svojih močeh za odločilni boj in nikdar ne pozabimo, da živi v miru samo, kdor si je mir zagotovil z zmago.

V Ljubljani, 19. februarja Pred državnim zborom.

„Grazer Volksblatt“ poroča, da so poljski klub in še nekatere skupine desnice trdno odločene, ne le ne delati obstrukcije, nego je tudi nikakor ne več trpeti. Gotovo pa je — piše ta list — že danes, da izgine parlament in ne vlada, ako se pojavi vendarle iz kateregakoli vzroka zopet obstrukcija. Državni zbor bo v tem slučaju razpuščen. To je tudi vzrok, da je za pravne konference več dobre volje in več napora. V istem smislu piše „Reichswehr“, ki se boji, da se bližamo absolutizmu, ker se Čehi pripravljajo, da začno obstrukcijo. „Reichswehr“ želi torej, da se glede notranjega uradnega jezika na Češkem in na Moravskem najde formula, ki bode Čehom omogočila v vsej časti zapustiti obstrukcionistično bojišče ter ne bode dala Nemcem novega povoda za obstrukcijo. Ta formula se mora najti in se bo našla. — Tako so vsi Nemci pri delu za to, da zavežejo Čehom usta, ker vedo, da druge desničarske stranke itak ne bodo delale vladi sitnosti. Dandanes se računi res le s Poljaki, Čehi in nemškimi klerikalci. Vsi drugi se niti ne upoštevajo!!

Vojna v Južni Afriki.

Buri so se torej res umaknili v smeri proti Bloemfonteinu ter so se razdelili na več oddelkov, ker jim vspricho angleške premoči ni mogoče ustavljati se Angležem na odprtem polju. Ker so Buri podrli vse železniške zveze, bodo mogli Angleži le počasi prodirati v državo Oranje ter bodo potrebovali za transport okoli 10.000 vozov. Angleži iščejo sedaj šele vole in ponujajo zanje velike svote. Buri menijo sedaj izzvati splošen vstanek ter z malimi napadi in bitkami nagajati Angležem. Sicer pa mislijo Buri zasesti več važnih postojank med Bloemfonteinom in Kimberleyem ter Philip-

stownom. Hud udarec so prizadeli Buri Angležem pri Rensbergu ter prisilili generala Clementsa, da se je umaknil iz mesta Arundel. Buri so ujeli dve kompaniji Wiltshirskega polka. Kompanija avstralskih prostovoljcev pa se ni hotela podati in Buri so jo postreljali skoraj do zadnjega moža. Da so bili Buri na sedanji položaj pripravljani, kaže dejstvo, da so našli Angleži vse farme zapuščene in vse kraje po ozemlju Oranjske države docela prazne. General Cronje se je pripravljaj na to, da se umakne, vsaj jeden teden. Buri se bližajo sedaj Naawportu in de Aarju ter mislijo Angleže odrezati proti jugu docela. Splošno se sodi, da so Buri nekako zvalili Angleže na svoje ozemlje, da jih ondi z vspehom napadejo.

Dopisi.

Z dežele, 17. februarja. (Poštne razmere.) Avstrija je jedna tistih držav, na katere krmilu do same take vlade, katerih glavni namen je, da zadržujejo vsak napredek in vsako izboljšanje odnošajev. Med tem, ko moderne države podpirajo z vso možnostjo kulturni razvitek in napredek svojih državljanov, se godi pri nas ravno narobe. Ta nesrečni sistem opažamo v vseh strokah. Za vzgled namenil sem se podati v kratkih potezah sličico, katera do sedaj nadkriljuje menda še vse druge stroke v nazadnjaštvu in zastarelosti.

Ne mislim sicer popisovati vseh podrobnosti pri poštinih uradih na deželi. A priporočam najiskrenejšo našim čast. gg. poslancem, naj se oni lotijo te hvaležne naloge, pomagati neki kasti ljudij iz močvirja, dvigniti jo iz proletarijata. Saj vlada, oziroma poštna uprava, katera vse to ve, ali bi vsaj morala vedeti, se ne gane. Desetletja obeta sicer že temeljito reorganizacijo, ali le obeta. Kdaj in v koliko se te obljube izpolnijo, to je vprašanje, na katero ne ve nihče odgovora. Začela je sicer z letošnjim letom z nekaterimi nujnimi, bolje rečeno kočljivimi uredbami pred vsem z odpravo dostavnine pisemskih pošiljatev, za kar se je pa seveda takoj pošteno drugje odškodovala. Bil je za to tudi že skrajni čas

LISTEK.

Ko pade zavesa . . .

Prolog.

(Govoril na „gledališkem večeru“ gospod režiser R. Inemann.)

Zavesa pada . . . A gledišče ploska . . . Čimdalje bolj grmi pohvale zvok, čimdalje bolj, glasneje in glasneje; in ne potihne, dokler spet ne vzdigne zavesa se in on se ne prikaže, ki glavno vlogo je igral nocoj . . . In ko prikaže se — hej, zdaj še le mu ploskajo in kličejo: „Izvrstno!“ in „živio“ se ori po teatru . . .

In on stoji tam na prizornici s tovarišem ob levi in ob desni s tovarišicoj v drame zadnjem činu, in klanja se občinstvu slavnemu po ložah, po parterju, po stojišču in klanja se visoki galeriji pa zahvaljuje se smehljaje vsem za to ovacijo, za to priznanje . . .

Zavesa pade spet in — vse utihne. In praznijo se lože in parter in prazni se balkon in galerija

in prazni se stojišče — lahko noč! Ugasnile električne so luči . . . V gledišču zaostal je le spomin še po dišavah in parfumih raznih . . .

In jutri bodo dnevniki obširno spet o nocojšnji pisali predstavi in hvalili igralce in igralko, a v prvi vrsti njega, kakor vselej . . .

In on, on, junak nocojšnje drame, ki nosil je na ramah svojih kos, ki bil oživil pesnikove misli, ki bil vtelesil je junaka v igri, ki bil življenje vdihnil mu resnično — on zdaj obleko pisano si slači in snema masko in lasuljo z glave, z obraza že umiva si ličilo . . .

In zdaj počasi spravlja se domov, ob pozni uri — ne umetnik več, ne „Hamlet“ več, ne „Faust“ in ne „Revizor“ — le človek, samo človek je sedaj. Možja sprejemlje žena ga domá, očeta ga pozdravljajo otroci . . .

In dolgo mu ne sklopi sen očij . . . Še stresajo se živci od napora in v duši gibljejo se še podobe . . . Prizor pomiče še se za prizorom . . .

In dolgo vidi še tovariše, tovarišice vidi pred seboj . . . Še globlje vidi in še dalje, dalje . . . Mladost zdaj svojo vidi pred očmi . . .

To bilo je pred dvajsetimi leti — tako nekako, morda nekaj manj — tedaj zaljubljen se je bil v boginjo, v boginjo drame s krinkoj na obrazu. In šel za njo je po širokem svetu . . . Kako jo ljubil je — umetnost sveto! Kako jo je častil in obožaval! Umetnost — ta mu bila je življenje. Ne radi kruha, ki mu ga dajala — ne, samo radi nje, le radi nje je bil dozdej dramatični igralec . . . Poglobljaj se v dramatične je slavne, študiral drame in tragedije, vesele igre čital je dovtipne, študiral je značaje s strastno vnemoj. In hrepenenja in stremljenja cilj, življenja smoter in najvišji vzitek mu bil je, da oživljal je na odru dramatiške osebe pesnikom . . . In čutil je, ponašal se je sam, da z večjim ni navdušenjem še nihče gledišču služil dosedaj ko on!

In vzvišena boginja Talija povračala ljubezen mu je verno.

Od uspeha ga vodila do uspeha in slave vence vila mu povsod, kjerkoli se prikazal je na odru kot žrec umetnosti dramatične . . .

O ti večeri, polni hvaloploskov in lovorjevih vencev, rožnih šopkov! In ti banketi, ki na nje ga vabil inteligencije je mestne cvet! Šampanjec pokal je, se penil v čašah, zdravica pila se je za zdravicoj umetniku igralcu . . . Kolikrat iz lepih ženskih ust je čul laskanje, neredkokrat dobil celo poljub je od lepih takih ust v zahvalo — da! Najlepša poezija v teh spominih . . . O lepi časi — dnevi ti mladosti! . . .

Umetnik velik, slaven je igralec. Ni izneveril še se idealom; boginji Taliji ostal je zvest . . . Le mlad ni več . . . Jesen nastopa hladna.

Izbral si je družico za življenje. Umetnici nadarjeni in lepi podal je roko. To je bilo takrat, ko prvokrat igral je „Hamleta“, in ona bila je „Ofelija“. Na odru ji je rekel: „Pojdi v kloster!“ A za kulisami: „Ne hodi v kloster“,

ker kakor znano za ugled na zvananje, da celo luksus in blesk žrtvuje poštna uprava mnogo. Med najlepšimi poslopi v mestih so gotovo poštne poslopja. Ali kaka mizerija vlada in bode še vladala v notranji upravi, posebno pri vsega usmiljenja vrednem osebju, zlasti na deželi, o tem imamo prežalostne izkušnje. Da tem razmeram še ni konec, za to se ima poštna uprava pred vsem zahvaliti nezavednosti prav radi tako žalostnih razmer popolnoma onemoglega osebja ter njega suženjskemu indiferentizmu in otrplosti. Kakor znano doseže se pri nas v Avstriji jedino s silo kaj. In kdor hoče rabiti silo, mora imeti seveda moč. In te nimamo mi postalisti na deželi prav nobene ter se nas tudi prav umetno drži v tej onemoglosti, da se tako lahko z nami pometa. Najnavadnji delavski sloji so organizovani, a mi prav nič. Zato le prosjajmo že leta in leta na vseh concih in krajih, a odpravi se nas le k večjemu z lepimi besedami in obljubami; iz katerih ni naposled nič. Ljudstvo nima nobenega pravega pojma o naši bedi, ker si iste ali ne upamo, ali pa se je že mi sami preveč sramujemo povedati javnosti, kar je sicer naš velik greh, kajti sramota nikakor ne more zadeti nas. Stališče takozvanih poštних odpraviteljev, kakor tudi poštarjev je popolnoma privatnega značaja. C. kr. poštar je navadni najemnik (Pächter) poštne erarja; poštni odpravitelj pa njegov in erarni dninar in nič drugega. Ta zadnji ima potem takem dva gospoda, kar je že po narodni pravici nasprotno. Kake razmere morajo vladati pod takimi pogoji, misli si lahko sleherni sam, posebno če se pomisli, da so ekspeditorji izročeni šefom na milost in nemilost. Ekspeditorji odpravljajo dela državnih uradnikov X—IX. razreda, predpisane so jim tudi sicer prav lepe uniforme in celo zvezde „brez upa“, če si seveda vse to sami kupijo. Te uboge pare skrbeti morajo toraj še na lastne stroške za ugled države; s svetlo uniformo pokrivajo svoje sestradane in izmučene ude. Dolžnosti poštne ekspeditorja so seveda tudi prav iste pri njegovem težavnem in nevarnem, na neprestanem delu od 12 do 18 ur na dan (čujte!), kakor državnih uradnikov nimajo pa niti najmanjše pravice. Kako si je to možno sploh misliti poreče sleherni? In vendar je to pri pošti možno? — Za službe skrbeti morajo sami; za to kakor sploh za kak poboljšek poštarstvu osebju ne brigajo se direktorje prav nič. Da ne govorim o kaki penziji ali sploh oskrbi za vse slučaje nezgode za starost, bolezen ali za čas odsotnosti iz službe, n. pr. pri vojaških vajah itd. Pač vse hvale vreden tak gospodar, kateri tako skrbi za svoje služabnike, kaj ne? Pač pa pazijo strogo na nas, in Damoklejev meč suspenzije visi vedno nad nami.

Kakor rečeno, pričelo se je nekaj z letošnjim letom urejati najbolj pereče nedostatke nasproti občinstvu, ker sicer bi znal vendar le upešati „kšeft“ pošti, ali bi trpel njen ugled. Ali uprav to sili ubozege poštarstva upravitelja do jako resnih pomislekov. Kaj nas ne misli naša mamka s

tem, da svoje odrasle in močnejše otroke vsaj za silo ukroti in potolaži, tako izolirati od teh; naše interese izločiti od interesov občinstva, da bi se ne mogli naslanjati ob enem na ljudstvo, pred katerim jo je strah, od nas osamljencev pa bi se ji potem ne bilo ničesar bati, ker smo tako brezbrizni. Morali bi toraj prenašati še dalje vso dosedanja bedo, dokler ne bi izmrla ta tako ljubeznivo gojena kasta ljudij. Na to se menda deluje, drugače nam je to postopanje neumljivo. Za našo eksistenco je zdaj veliko slabše preskrbljeno, kakor za navadnega tvorniškega delavca. Da pa taki odnošaji in dosedanja zanemarjenost s tem osebjem ne more pospeševati tudi prometa in istotako tudi ugleda poštne uprave, tega mi menda ni treba še posebej dokazovati. Od kod toliko pritožb od strani občinstva? Vsega smo krivi poštni odpravitelji! Kaj ni to nemila ironija? Dajte nam, našemu težavnemu in nevarnemu stališču primerno eksistenco. Uredite nam življenje času in okolnostim primerno, potem bode pa lahko zahtevali s pravico tudi od nas točnosti in reda. Kako veselje moramo imeti tudi v teh razmerah do svojega poklica brez eksistence. O kaki karjeri ni pri nas sploh govora. Tu igra k večjemu protekcija še svojo ulogo. Za peševanje izvestnih poštних organov so pri nas najugodniša tla, o čemur je poučila svoj čas nekoliko naše ljudstvo senzacionalna afera Corá-Maister. A to je bila le, hvala našim „skrbnim“ predstojnikom, zopet bengalična luč, ki je sicer hitro zasvetila, a hitro ugasnila. A slični, v nebo vpijoči grehi dogajajo se dan za dnevom. Pač krvava resnica je, da smo vsega zla v prvi vrsti krivi sami z svojo otrpelo brezbriznostjo. Naši prvi šefi, poštarji, se seveda ne ogrevajo za kako reorganizacijo, za kako poddržavljenje deželnih pošt. Zato pa je treba, da se ekspeditorji in ekspeditorice v južnih deželah, kjer so ravno še posebno v cvetju te srednjeveške razmere, sami začno gibati. Ne čakajmo, da bi nam morebiti česa ponujali, ker na to utegnili bi še dolgo, dolgo, ali pa vedno čakati. Zbudite se kolegi v Ljubljani in v Trstu ter po drugih mestih, kjer vas je po več skupno! Kako umestno bi bilo, da tudi mi skličemo v kakem večjem južnem mestu naše monarhije splošni shod, kakor so ga imeli vrli in prosvitljeni naši kolegi in bratje Čehi 26. novembra m. l., da povemo tudi pri nas javnosti brez ovinkov in brez obzirnosti, kako se ravna z nami marljivimi pa potrpežljivimi služabniki za nenasiitljivo državno bisago, da spozna tudi javnost nas moderne sužnje. Povabili naj bi se h shodu tudi naši gg. poslanci, da si pridobimo tem potom odločnih zagovornikov v državnem zboru, kar je neobhodno potrebno, če nočemo še nadalje še tako vegetirati med smrtjo in življenjem. Sedaj je čas, na noge toraj, ker sicer bode delo vedno težje. Kaj ni sumljivo že to, da se za nas „obeta“ najzadnja pomoč, ko jo vendar najbolj krvavo potrebujemo! To tem bolj, ko zahtevamo za prvi čas vsaj le urejenje svoje eksistence. Definitivno naj se nam da, ker saj vemo, da nam v pekunijernem oziru ne

v cekine se spreminjajo kovane!
In zdaj — obira z vencev te cekine
prekrasna vila z nagimi laktmi,
oblečena v tančico snežnobe —
nemara je boginja Talija —
Cekine torej snema vila bela
iz lorvorjevih vencev pa jih vsipa
umetniku na postelj se smehljaje.
In vsipa jih in vsipa — vedno več...
Vse polno svetlih žarkov je krog njega
pri vzglavju, in pri vnožju, ah, povsod,
povsod po postelji, zlató, zlató...
O, kaka sreča!... Ali vila bela
približa tudi ženi se in deci;
in tudi njim nasuje v postelje
cekinov zlatih, kjer je kaj prostora.
In vedno več in več ga vsiplje
bogastva zlatega umetniku...
Ne bo-li konca? Saj še zadušil
ga s samim zlatom vila navsezadnje!
In on podpre si glavo z laktom desnim
in mane si oči pa gleda, gleda...
Sedaj je brez skrbi za stara dni
on sam in žena pa njegova deca!...
In še tovarišem, tovarišicam
pomagal lahko bo poslej — kako pak!

Predrami se, skoz okno gleda dan...
Nocoj pa res je sanjal zlate sanje...
A. Askero.

more še tako hitro odpomoči poštna uprava, ker sicer, kako bo pa dajala pet milijonov od nas ji prisuznjene čistega letnega dobička za kanone in puške?

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 19. februarja.

— **Osebnosti.** Premeščeni so sodni pristavi gg.: dr. Anton Kremžar iz Kostanjevice v Ljubljano, Jurij Fajfar iz Črnomlja v Trebnje, dr. Edvard Pajnič iz Velikih Lašč v Novo mesto. Sodnimi pristavi so imenovani avskultantje gg. Albert Levičnik za Kostanjevico, Rudolf Sterle za Črnomelj, Jos. Tekavčič za Velike Lašče in dr. Jos. Dijak za Šmarje pri Jelšah.

— **Volitev v cestni odbor novomeški.** Pri ti volitvi so se naši možje zopet vsedli na klerikalni kompromis, ter vsled tega tudi pošteno pogoreli. Dogovorila se je takoiimenovana „kompromisna lista“: dva naša, dva vaša. Klerikalci so kompromis sicer sklenili, držali ga pa niso. Vsled tega naši možje niso razbili nikakega gitacije, ter volili, kakor je bilo dogovorjeno. Klerikalni poštenjaki so pa skrivoma agitirali, ter volili samo „svoje“. Oba liberalna kandidata sta torej propadla. Sedaj si pa naši klerikalci in klerikalčki že manejo roke, ter menijo, da imajo cestni odbor v svojem žepu. Pa ne bo šlo! Deželni odbor imenovati ima dva člena, v njegovih rokah je torej večina cestnega odbora novomeškega. Za trdno smo prepričani, da pokliče deželni odbor dva napredna moža v cestni odbor, ker bi drugače farovške marionete dobile večino. To pa bi bilo pogubno za ves cestni okraj!

— **Izvrsten kupčevalec** je vrli trnovski kaplan Rudolf. Odkar je ustanovil „prejtrebni“ konsum, kateremu je posvetil vse svoje izredne duševne sposobnosti, se razume na kupčijo bolje, kakor prvi naši trgovci. Souvani in Mayerji so pravi pritlikavci proti njemu. Specialiteta Rudolfova pa je kupčevanje z moko. Tu bi se knez in Majdič pri njem kaj naučila. Za izgled naj navedemo samo jeden slučaj. Rudolf je kot patentovan antisemit kupil pri nekem ogrskem židu 2 vagona moke. Ko je prišel prvi vagon, ga je Rudolf hitro prevzel in začel poslano mu moko razprodajati. Nebeških radosti ni nikdar tako živo in navdušeno slavil, kakor izbornost te moke. Toda ljudje se te moke le niso mogli privaditi, kajti bila je grenka in je nakrat niso hoteli več kupovati. Zdaj je Rudolf, dasi je bil že tretjino moko razprodal, storil imenitni sklep: postavil je ostanek blaga židovski firmi na razpolaganje. Zanašal se je popolnoma, da se mu ta manever posreči. Toda žid ni razumel šale in je Rudolfa tožil. Seveda je Rudolf plačal in mislil, da je zdaj vse v redu, četudi mu je ostala grenka moka. Toda v redu še ni bilo vse. Necega dne je namreč dobil pismo, s katerim mu je firma naznanila, da mu ne da drugega vagona moke, ki ga je bil naročil na katerega pa ni nič reflektiral, pač pa da zahteva naj ji plača diferenco med ceno, ki je bila mej tem nastala na budimpeštanskem trgu. Rudolfu se je ta zahteva zdela tako nesramna, da še odgovoril ni dokler ni bila proti njemu vložena tožba pri borznem sodišču v Pešti. Ves obupen je begal od znanca do znanca in vpraševal za svet, a vsi so mu rekli: plačaj diferenco pa še za advokata pošlji nekaj. Rudolf je ubogal in poslal diferenco menda v znesku 272 gld. in še 20 gld. za advokata. Toda še to ni zadostovalo. Advokat je zahteval še 17 gld. in tudi te je Rudolf vplačal. Vsega skupaj je moral torej plačati 300 gld. za moko, katere še videl ni in katere nikdar ne dobi. Pa naj kdo reče, da to ni izvrsten kupčevalec. Žalostno pri tem je le to, da bodo zapeljani svedrci morali trpeti to škodo.

— **Odgojitelj ljudstva v duhovskem talarju.** Znani fanatik Birk, ki vsako nedeljo popoldne prodaja svojo plitvo modrost na leci pri sv. Nikolaju, je tudi večeraj kakor že prej neštevilokrat ljudstvo odvrčal od branja hudobnega „Naroda“, ki ljudem oči odpira, da v pravi luči vidijo, kar jim je bilo prej prikrito. Tako je mej drugimi „dikovinami“ razlagal, da, ako kdo kacega pijanega človeka, ki preklinja, na tla pobije, da to ni kaznjivo dejanje, nego nasprotno, da je to le hvalevredna „sveta jeza“. Kdo se tukaj ne spominja cerkniškega junaka Lavrenčiča, katerega je skušal ta

moderni odgojitelj in sobrat Birk pred občinstvom oprati. Potem je pa v podkrepitvenje te svete jezice še neki drugi slučaj iz narodnega življenja navel. Neka rejenka je šla v predpustu na ples. Rejnik-oče je šel po njo, in ker ni hotela takoj z njim domu iti, jo je pričel mnogobrojnih pesalcev ter gostov oklofutal, češ, taka surovost je hvalevredno dejanje, je sveta jeza. Da se je tem argumentom bolj razumno občinstvo posmevalo — kdo bi mu to zameril. Torej do hvalisanja pobijanja in klofutanja na leci smo v novi dobi srečno dospeli. Gott helfe weiter! In tak „ljudski odgojitelj“ bo brez dvoma kmalo kako dobro faro si prisluzil s svojim fanatizmom. Nam tudi prav. Pri tej priliki vprašamo novič: Kaj je z Lavrenčičevo zadevo? Osvadba je bila podana, razprave pa še ni bilo. Kaj akt še vedno ni iz Ljubljane prišel?

— **Prijazen gospod.** Piše se nam: v Lipljah pri Zg. Tuhinju je svoj čas neki posestnik na svojem domu ponesrečil. Ubil se je, a po nesreči. Župnik je takrat veliko govoril o pijanstvu. Ponesrečencu se ni zvonilo in pokopali so ga prav kakor psa. Bil je pač nekoliko svobodomiselnjši kmetovalec in zato je župnik tudi skušal, da ga še po smrti ogrdi ter je vsled tega tako živahno propovedoval o pijančevanju, da bi se mislilo, da je tudi rečeni mož bil žrtev pijančevanja. Zadnjič pa se je v gostilni kons. društva v Zg. Tuhinju neki svedec ubil. Ta se je res v pijanosti ponesrečil, ali zdi se nam, da so se župnikovi nazori močno spremenili in da smatra pijančevanje na katoliški podlagi za lepo in koristno navado. Niti besede ne zine zdaj o pijančevanju. Ko se je pobožni pijanec ubil, slišali smo iz župnikovih ust samo besede: Prava sreča, da se je ubil blizu cerkve, da smo še s sv. oljem do njega prišli. To je gotovo jako značilno!

— **Slovensko gledališče.** Pri tretji in zadnji slavnosti predstavi nameraval se je uprizoriti Shakerpearejev „Hamlet“ z Borštnikom v naslovni ulogi in Inemannom v ulogi kralja. Ker pa mora gosp. Borštnik v nedeljo in ponedeljek na zagrebškem odru nastopati in more v Ljubljano dospeti šele v tork popoldne in ker tako velike uloge kakor je Hamlet ni možno s samo jedno kratko skušnjo pred prestavo uprizoriti, uprizori se pri III. jubilejski jutrijšnji predstavi najbolj priljubljena izvirna domača narodna igra s petjem „Rokovnjači“, kateri se igrajo pri tej priliki zadnjikrat v letošnji sezoni. Ulogo Nandeta, katero je pri dosedanjih predstavah igral Inemann, igra jutri kot gost zaslužni nekdanji režiser slovenskega gledališča, g. Borštnik iz Zagreba, g. Inemann pa je za ta večer prevzel drugo manjšo ulogo. Tako nastopita ta večer oba dosedanja zaslužna režiserja, gg. Borštnik in Inemann združena. Intendanci dram. društva se je zdelo potrebno, da se pri taki izredni društveni slavnosti, kakor je 1000. predstava ne pozabi za razvoj slovenske drame zaslužnega nekdanjega režiserja g. Borštnika, kakor polaga važnost tudi na sodelovanje sedanjega režiserja gospoda Inemana. — Med posameznimi dejanji jutrijšnje predstave igraje se izvirne skladbe naših domačih najboljših skladateljev, kateri imajo posebne zasluge za razvoj slovenskega gledališča in sicer se igra: Ipavčeva ouvertura k operi „Teharski plemiči“, Foersterjeva ouvertura k operi „Gorenjski slavček“, Parmovo „kolo“ iz opere „Urh grof Celjski“ in prvikat na slovenskem odru nekdanjega zaslužnega kapelnika slovenske opere g. Fran Gerbiča ouvertura k izvirni narodni operi „Kres“ ter F. S. Vilharjeva ouvertura k operi „Smiljana“.

— **Slovensko gledališče.** Za drugo slavnostno gledališko predstavo „Dramatično društvo“ so petek peli veličastnega „Dalibora“. K tej predstavi se je pripeljal iz Prage tenorist narodnega gledališča g. Bogumil Ptak, ki je pel naslovno ulogo. Gosp. Ptak je veleodličen pevec in igralec, umetnik prve vrste, ki nas je v petek naravnost navdušil. Kar je položil njegov veliki, genialni rojak Smetana duha in srca v prekrasno partijo Daliborjevo, vse to je proučil g. Ptak do zadnje note s finim razumom, z onim globokim premislekom in z ono neizrazno vdano zatopljenostjo, ki je lastna samo pravemu pevcu-umetniku. Čuli in videli smo v petek na slovenskem odru Dalibora-Ptaka, katerega izborna igra in umetniško petje nam ne

Ofelija! Veš, jaz bi te ne pustil...
Ah, bodi rajša moja draga ženka!...
Tam poleg njega spava zdaj z otroki
„Ofelija“. Skoz okno mesečina
obseva mu rodbinsko tiho srečo...
In on premišlja in premišlja dalje,
kaj pač potem utegne se zgoditi,
ko „Hamlet“ se postara, oslabi,
ko pač ne bo se ljubilo mu več
prepirati se s kraljem in kraljicoj,
s sarkazmom bičati perelo družbo
pa z grobokopi premišljavati
problem človeškega življenja temni...

Umetnost — to je jedna, ali druga
življenje je in on je tudi človek,
ki hoče in ki mora pač živeti.
Ofelija živeti mora tudi
in pa otroci morajo živeti...
Kako že pravi Hamlet? — Da, da!... „Biti —
ne biti, važno je vprašanje!“...

O lepi časi, hipi svetle slave!
Ko triumfator stopal je po poti
s cveticami posuti umetniški...
Trofeje slavnih zmag visé še tam-le
po stenah — venci s pestrimi trakovi.
In žarki lunini srebrni, glej,
obsevajo po svili zlate črke,
obsevajo tam oveneli lovor...

Glej, kaj je to? ... Na lovorjevih vencih
peresa se spreminjajo v zlató,

pojde nikdar iz spomina. Takoj s prvim korakom na oder so mu prihiteli nasproti v iskreno pozdravilo srčne simpatije, ki mu jih je pridobil ponosni izraz, ležeč na simpatičnem licu, izraz samozavesti in junaštva, razlit po vsi njegovi zunanjsčini. Naše gledališko občinstvo, ki se je sešlo k tej predstavi v precej lepem številu, in kateremu ne moremo odrekati razvajenosti, je poslušalo z napeto pozornostjo, z rastočo radostjo in z vedno večjim razdivljenjem to iz srca izvirajoče, s polno, plemenito dušo napojeno petje, ki je od takta do takta jasneje, brezobzirneje in razumljiveje govorilo o Daliborjevem notranjem viharju, o njegovi potrti duši, o njegovi ljubezni do prijatelja Zdenka, o njegovih porušenihih nadejih, o naklonjenosti moške njegove duše, o ljubeči naklonjenosti do Milade; gledalo je s pravo naslado gosp. Ptaka mojstrsko igro, ki je poleg prekrasno izšolanega glasu najlepši znak njegove umetniške prirode, njegovega iznajdljivega duha, ki najde v posameznostih važnost ter jim da veljavo. O tem nas je osvedočil zlasti prizor, ko zve Dalibor smrtno svojo obsodbo. Velika pesem v prvem dejanju in v ječi — posebno duet z Milado — sta mu uspeli tako dovršeno, tako v srce segajoče, da sta razgrela občinstvo do hrupnega, neprestanega ploskanja, katero je doseglo svoj vrhunec takrat, ko je prejel gosp. Ptak v dar velik lovorov venec s trakovi. Posebno nam je imponovala glasu moč njegovega in nežnost njegovega pianissima. G. Ptak pač ponese lahko s seboj zavest, da si je pridobil v Ljubljani najsplošnejše simpatije, in da mu ohrani naše gledališko občinstvo nemaljnivo hvaležnost za ta prekrasni umetniški užitek! Prisotnost ljubega gosta-umetnika je pač vplivala tudi na drugo naše izborni operno osebo, da so vsi izvedli svoje vloge z ono natančnostjo, z onim razumom in navdušenjem, ki zasluži odkritosrčno pohvalo. Dovolj smo že ocenjali uspehe posameznikov ob prejšnjih uprizoritvah „Dalibora“. Danes nam je le ponavljati, da je bila gdč. Carneri vredna takšnega Dalibora, s katerim je bila v najlepšem soglasju v duetu v ječi. Prav tako dovršeno so peli in igrali gdč. Nočmi ter gg. Nollji, Pestkowski, Lebeda in Polašek. Zbor je bil prav dober. Posebno sta nam ugajala moški zbor v drugem dejanju, ki je zbudil posebno pohvalo, in ženski zbor ob Miladini smrti. Orkester je bil slab, mestoma prav slab, kar je seveda kvarilo celotni harmonijski utisk. — Včeraj popoldne je bila zopet prav izvrstno obiskana ljudska predstava. Peli so tretje dejanje „Jamske Ivanke“ in „Ksenijo“ ter igrali „Županovo Miciko“. V „Jamski Ivanki“ sta se odlikovala g. Nollji in g. Desari, ki sta pela res lepo in efektno. Pohvalno pa je omeniti tudi gdč. Carneri, ki je rešila svojo sicer neznatno vlogo prav dobro. Vse priznanje gre tudi g. Polasku, ki je lepo igral in še lepše pel. Zbor je bil pazljiv in dovršen. V „Županovi Miciki“ gre prvo priznanje g. Verovšku, ki je po govoru in igri bil izvrstni župan. Prav dobra je bila v splošnem zopet gospa Polakova. Gosp. Deyl je bil kot Anže — glup dobričina, kar je docela napačno, kajti moral bi biti premeten in poreden kmetki korenjak. Sicer pa je prav ugajal. Izvrstna kakor vselej je bila gospa Danilova, takisto g. Inemann in g. Danilo. Jako komičen je bil g. Housa, žal, da ni govoril razumljivo. Igrica je dosegla pri občinstvu najlepši uspeh. Končno so peli „Ksenijo“. Gdč. Carneri in g. Polakova sta peli vseskozi jako lepo, g. Desarija pa je pustil spomin dvakrat prav mučno na cedilu. Gospod Nollji je ugajal. Zbor je zadoščal. Končno naj še izrečemo željo, da naj se za prihodnji ukrene, kar treba, da ne bodo več motili predstav jokajoči in kričeči otroci, katere še pestujejo. Taka mladina naj ostane poslej doma, da ne kvari užitka odraslim!

— „Gledališki večer“ na korist penzijskemu zakladu slovenskega gledališča se je obnesel v soboto večer istinno izvrstno. Obisk je bil kar najlepši, tako da je bil „Nar. dom“ zopet enkrat poln v vseh svojih prostorih. Ta večer je bil „Nar. dom“ zares dom — naroda, zato pa je vladalo veselje povsod in v vsaki družbi. Kolikor smo mogli izvedeti, je bil finančni uspeh kar najboljši ter se je položil s to veselico lep temelj že davno prepotrebemu penzijskemu zakladu za naše igralce in pevce. O vsporedu samem moremo reči le v

splošnem, da se je izvajal vseskozi točno in gladko ter s pravim razumom. Sodelovali so g. rež. Ineman, gdč. Carneri, gosp. Danilo, g. rež. Nollji, gdč. Nočmi, g. Pestkowski, gospa Polakova, gospa Danilova, g. Deyl, g. Housa, g. Desari in g. Verovšek. Vspricho predolgega programa ste se morali dve točki gospe Danilove in g. Lebede izpustiti. Razne točke na klavirju je spremljal g. kapelnik H. Benišek. Pripomnimo pa naj, da naj bi se za take in enake prilike sestavil vsopred večinoma le iz humorističnih in lahkozabavnih točk, ki so kratke in efektne. Pravo življenje se je razvilo šele po akademiji v poskih prostorih. V „ljubljskem orfeju“ so nastopali gospa Polakova, g. rež. Inemann in neimenovan narodni pevec s harmoniko. V Mozolovi gostilni, kjer je občinstvo samo veselo prepevalo, je imenitno „birtoval“ g. Verovšek. V šampanskem paviljoni sta stregla gdč. Carneri in g. Pestkowski. Na sejmici iz „Prodane neveste“ so bile kramarice gospa Inemannova, gospa Housova, gospa Beniškova, gdč. Nočmi in gdč. Vračko. Za to priliko najumestnejša oddelka, ki sta bila prav instruktivna, sta bila gledališka razstava g. A. Danila in fotografski oddelak gospe G. Danilove. V razstavi je bilo nagomiljenega nebroj rekvizitnega in garderobnega materiala, ki se rabi na odru. Z velikim humorjem in z izredno marljivostjo sta zbrala tu g. Danilo in g. Deyl vse kar more in mora zanimati našo gledališko publiko. Tudi igralska garderobna sobica je bila aranžirana prav realistično. Najlepši oddelak pa je bil fotografski, kjer sta kraljevali gospa Danilova in gdč. Ogrinčeva. Tu so bile slike, portreti, fotografije in razglednice vseh za slovensko gledališče zaslužnih mož, igralcev in igralk od najstarejše Grasseli-Kajzelove do Keceljeve in Boršnikove ter do zadnje Inemannove dobe. Tu si videl slov. pisatelje in komponiste ter razne intendante in režiserje. Jako okusno so bile aranžirane različne skupine, med katerimi je bila cela skladalnica Kuruzovih skupnih slik sedanjih opernih in dramskih močij. Izvrstne so bile M. Zarnikove karikature „Pepe, večni Iblančan“, „Režiser Hamlet s črnim Yorickovim robcem“ in „Mati, daj mi zonce“. V vseh paviljonih je vladalo najbujnejše življenje. „Ribarjenje na suhem“ in „licitacija“ sta vodila g. Housa in g. Orehek. Prav marjiva in primerno pikantna „marketendarica“ je bila gospa Polakova, vstrajen „Kočevar“ pa g. Veble. Okoli 11. se je pričel ples, ki se je razvil kmalu in postal najživahnejši. Četvorke sta aranžirala S. Skaberne in g. rež. Inemann. Zabava je trajala na splošno veliko zadovoljnost. Veselice so se vdeležili najodličnejši ljubljanski krogi. Prišel je deželni glavar Detela, župan Ivan Hribar, več deželnih in državnih poslancev, obč. svetnikov in častnikov. Skratka: gledališki večer se je obnesel vsestransko izborni, občinstvo pa, ki se je požrtvovalno vdeleževalo vseh različnih zabav in vžitkov, naj ima zavest, da je storilo svojo narodno dolžnost, katere sadovi bodo rodili najkrasnejši sad!

— „Benetke v Ljubljani“. Sinočnja „Slavčeva“ maskarada, vršča se pod tem naslovom, je presešla vsa pričakovanja, bodisi glede obiska, bodisi glede prireditve. Slikarije gospoda Kramaršiča so vzbujale splošno priznanje in pohvalo, a tudi ostali arangement je bil jako srečen in okusen. Udeležba je bila velikanska, maske mnogobrojne in elegantne, zabava izvrstna. Več o tej prelepi maskaradi, ki dela čast „Slavcu“, zlasti pa njenemu marljivemu odboru, bomo poročali jutri.

— Sokolova maskarada. „Le roi est mort, vive le roi!“ tako se glasi francoski klic; v naše prevedeno bi se reklo: „Benetke so izginile, živela Afrika!“ Danes izginejo zadnji sledovi včerajšnjih Benetk iz Sokolove dvorane in prične se takoj z dekoriranjem Afrike, da se sijajno in veličastno, kakor še nikdar doslej, zaključi Kurentovo kraljevanje na pustni terek. Nbroj raznovrstnih kač in drugih tropičnih živali je že storjenih neškodljivih, da bodo služile le za okrasek. Na potovanju do Ljubljane je že tudi tropa živih papig in drugih tropičnih tičev, ki bodo oživljali krasne cvetoče palme in drugo zelenje, katero bode dajalo hladilno senco. Naznanjenih nam je že mnogo tajnosti, katerih pa ne smemo vseh razodeti, pač pa bomo

vsak dan vedeli povedati kaj zanimivega, da naših ljubeznivih čitateljic in čitateljev ne bode mučila prevelika radovednost. Toliko pa se da soditi že zdaj po dovršenih dekorativnih pripravah, da bodo znani in neumorni dekoraterji Sokolovi letos razvili še posebno pozornost, da prekosijo sami sebe. Brez dvoma bode zadnja letošnja maskarada v vsakem oziru sijajna in vredna renomeja, katero od nekdanjih že uživajo Sokolove maskarade po slikovitosti, katero ji v prvi vrsti dajejo dražestne in elegantne dame v krasnih finih maskah in pa dovtipne moške skupine, katerih se tudi letos ne bode manjkalo.

— Slovenski deželni šolski nadzornik za Slovenski Štajer. Omenili smo v soboto, kakšen vihar je nastal mej štajerskimi nacionalci vsled vesti, da hoče vlada imenovati za Sp. Štajer posebnega dež. šolskega nadzornika. Vlada se je nacionalceve tako ustrašila, da je hitro razglasila, da se učna uprava s tem vprašanjem sploh še ni bavila in je torej neutemeljena vest, da hoče vlada za Sp. Štajer imenovati „slovenskega“ dež. šolskega nadzornika.

— Kopaljšče društva Kneippovcev. Kakor se nam poroča, ne bode društvo Ljubljanskih Kneippovcev svojega kopaljšča in polivališča gradilo ob Gradašči, kjer je g. Traun iz Glinca dal na razpolaganje potrebni svet, ker bi zaradi oddaljenosti ne bilo pričakovati obilnega obiska. Društvo obrnilo se je do mestne občine s prošnjo, naj bi mu dala v najem Tivolski travnik poleg Cekinovega gradu. Ako mestna občina tej prošnji ugodi, zgradilo se bode kopaljšče, ki bode proti neznatni vstopnini na razpolago tudi nečlanom, na omenjenem Tivolskem travniku. Voda dobivalo bi društvo v tem slučaju iz rezervoarja mestnega vodovoda. Z gradnjo se bode eventualno takoj pričelo, tako da se bode kopaljšče že meseca maja otvorilo. Končno se nam poroča, da je častni predsednik društva, g. Ivan Velkovich, v društvene namene daroval 100 kron, družba tarokistov pa 40 K.

— Krajevna skupina društva uradnikov avstrijskih železnic v Ljubljani priredila je v soboto v gorenji dvorani hotela pri „Slonu“ plesni venček. Krasen venec dražestnih dam in lepa vrsta neutrudljivih gospodov plesalcev omogočila je, da se je ta predpustna zabava izborni in neprisljano-prijetno izvršila. Čeravno v našem mestu ne primanjkuje predpustnih zabav, je vendar odbor tekega društva pri ti plesni zabavi lahko uvidel, da sme drugo leto z mirno vestjo z večjim programom pred ljubljansko občinstvo stopiti.

— Telovadno društvo „Sokol“ v Postojini priredi dne 24. t. m. maskarado v prostorih hotela „pri kroni“. Začetek ob 8. uri zvečer. Svira domača godba na lok. Nastop raznih maskovanih skupin. Med odmorom šaljivi prizori. Vabila so se razposlala, ter se dotični, ki niso slučajno dobili vabila, in se maskarade žele udeležiti, uljudno vabije, naj takoj naznanijo odboru, da se jim vstopnica dopslje. Priprave se delajo že nekaj tednov in obeta maskarada biti živahna in zabavna.

— Z Rakeka se nam piše: Kakor je že v „Slovenskem Narodu“ objavljeno bilo, združili so se rakovski in cerkniški samci, da prirede v soboto 24. t. m. veliko maskarado v prostorih gospoda Strgulca prej Gašparija na Rakeku. Udeležitev bode iz vseh delov sveta. Za zabavo je preskrbljeno, da bode prav izborna. Da se bodo mogli Kitajci, Japonci, Buri, Angleži in drugi sukati skrbela bode godba na lok. Naj torej nikdo ne zamudi prilike, si ogledati „krasne obrazke“ prekomorskih ljudi!

— Hrvatska mladež iz Voloskega priredi v sredo dne 21. t. m. v prostorih „Restaurant Rose“ v Voloskem ples. Čisti dohodek je namenjen družbi sv. Cirila in Metodja za Istro.

— Hrvatsko pevsko društvo „Jadranska Vila na Sušaku“ priredi dne 20. marca koncert s plesnim venčkom v prostorih Grand Restauraanta Continentala. Na vsporedu je sviranje vojaške godbe, tamburašev in petje.

— Kanal se je vdrl v soboto popoldne na Tržaški cesti vsled krivde nekega voznika, ker je Tržaška cesta čez in čez posuta, se je voznik, ki je imel voz naložen z opeko, hotel izogniti slabi cesti in je zapeljal v cestno strugo. Ko je prišel z vozom na kanal, ni ta zdržal teže in se je vdrl, voz z opeko pa se je prevrnil.

— Mestna posredovalnica za delo in službe v Ljubljani, Mestni trg št. 27. Od 10. po 16. februarja je dela iskalo 31 moških delavcev in 72 ženskih delavk. Delo je bilo ponudeno za 8 moških in za 54 žensk. 98 delavcem se je nakazalo 57 odprtih mest in v 44 slučajih se je posredovanje izvršilo, in sicer: 8 moških in 36 ženskih delavk. Od 4. januarja do 16. februarja je došlo 535 prošenj za delo in 316 deloponudeb.

— Marija Lavriha v zaporu. Hišna posestnica v Kladežnih ulicah Marija Lavriha, o katerej smo poročali, da je po Krakovem krađu, se nahaja sedaj v zaporu na Žabjeku. Mestna policija je poizvedela, da ima več tatvin na vesti. Mnogo blaga je zastavila v zastavnici kranjske hranilnice, mnogo reči pa je tudi podarila raznim osebam. Ljudje, ki jo poznajo, pravijo sedaj, da je ona že dlje časa krađla.

— Poskušen vlom. V Praunseisovo prodajalnico na Mestnem trgu se je od včeraj popoldne do danes zjutraj na dosedaj še neznan način vtihotapil tat in je z dletom odprl predal, v katerem je bil denar. Strl je tudi majhno pušico, v kateri je bilo okoli 200 kron denarja. Tat ni ničesar vzal. Sumljivo je, da so bila vrata iz prodajalnice v vežo in na dvorišče zjutraj odprta, ne da bi se na njih poznal poskus kakega vloma. Vrata so morala biti s ključem odprta.

— V Ameriko sta jo hotela popihati Franc Strajnar in Anton Zupančič iz Vabče vasi v okraju Rudolfovem v namenu, da bi se odtegnila vojaški dolžnosti. Na južnem kolodvoru ju je ustavil policijski stražnik in ju odvedel v zapor.

— Kdo se je zmotil? K nekemu gospodu v Ljubljani, Rimska cesta št. 9. je v njega odsotnosti pomotoma prinesel neznanec 20 jajec, šunko, svinjska rebra in nekaj slanine. Dotične stvari so onemu, ki se je v naslovu zmotil, na razpolago.

* Ljubosumni božji namestniki. V farovžu v nekem večjem provincialnem mestu zahodnje Češke živi župnikova mlada nečakinja, v katero sta zaljubljena oba ondotna kaplana preko ušes. Na nekem dijaškem balu koncem januarja pa je prišlo med duhovniškima tekmečema do razpora. Jeden izmed kaplanov se je namreč jezil, da je tovariš prej plesal z lepo župnikovo nečakinjo kakor on, ki ima, kakor se domišlja, do nje večje pravice. Zagrozil mu je, da mu pljune v obraz, če se bo predrznil plesati še jedenkrat z dekletom. Drugi kaplan pa se za to grožnjo ni nič zmenil in je šel takoj iznova plesat z lepim dekličem. In glej, prvi kaplanski petelin je bil mož beseda: pljunil je vpricho ljudij v tovariševu blagoslovljeno lice! A s tem aféra še ni bila končana. Ljubosumni božji namestnik je počakal tekmeča v temni ulici ter ga s ključem natolkel tako, da so ranjenca nesli v bolnišnico. Malo dni nato je izdal škof Brynych v Kraljevem Gradcu na svoje duhovnike okrožnico, v kateri piše: Komaj se je začelo l. 1900., ko so duhovniki moje škofije zopet dali vernikom pohujšanje in sicer še večje kot prej. Cerkev žaluje — duhovniki plešejo! In če bi samo plesali! Toda kakoršne stvari počenjajo pri plesu kmetski fantje, prav takih se, kakor slišim, ne sramujejo delati tudi duhovniki. Zato naj si duhovniki zapomnijo: Če se predrzne v bodoče še kak duhovnik plesati, bo suspendiran! Vikarji in vsi, ki podložno vodijo, store velik greh, če takega duhovnika ne naznanijo. Edvard Ivan Nep., škof. 21. januarja 1900. v Kraljevem Gradcu. — Radovedni smo, kdaj izda naš prevzvišeni Anton Bonaventra tako prepoved za duhovščino glede konsumnih društev, kjer se pripeti marsikaj, kar škoduje ugledu duhovščine mnogo več kakor češki duhovščini ondotni plesi!

Telefonska in brzojavna poročila.

Gradec 19. februarja. Z ozirom na vladni dementi glede imenovanja slovenskega šolskega nadzornika za Spodnji Štajer, pravi „Grazer Tagblatt“, da vzdržuje dotično vest in dostavlja, da se potrebni znesek že nahaja v prihodnjem državnem proračunu. List pravi, da je vlada hotela to vest tajno ohraniti in to imenovanje šele poleti razglasiti. V tukajšnjih političnih krogih se

tudi govori, da je dunajska vlada jako nejevoljna, ker je neki nekranjski slovenski list to skrivnost izblebetal.

Dunaj 19. februarja. Levičarski poslanci sodijo, da pride v kratkem pri spravnih konferencah do popolnega razpore, in da bo konferenca hitro konec. Danes je vlada razglasila svoja vodilna načela glede zunanjega uradnega jezika na Moravskem. Izrekla se je za popolno ravnopravnost v celi kronovini. Körber je danes nemškimi poslancem iz Češke razodel svoje stališče glede notranjega uradnega jezika na Češkem.

Praga 19. februarja. Izvrševalni odbor mladočeške stranke je sklenil, da naj vsi mladočeški mestni svetniki odlože svoje mandate, kot občinski svetniki pa naj delajo novemu županu dr. Srbu stvarno opozicijo, nikakor pa ne osebne.

Berolin 19. februarja. „Magdeburger Zeitung“ trdi, da je burski general Delarey vzel Frenchu ves train in da zdaj skuša priti maršalu Robertsu za hrbet.

London 19. februarja. Iz južne Afrike je došlo vse polno poročil, iz katerih je razvidno, da so Angleži na potu v Blomfontain oziroma da so armadi generala Cronje za petami, do čim se trudijo Buri, da bi prišli Angležem za hrbet in Robertsu prestrižili zvezo z ozadjem. „Times“ pravi, da je vladajoča radost radi osvobojenja Kimberleya toliko časa neopravičena, dokler se ne odloči usoda Cronjeve armade.

London 19. februarja. Maršal Roberts je izdal proklamacijo, v kateri pravi, da prebivalstvo Oranje države in Transvaala ni krivo, da so Buri naskočili angleško ozemlje, nego samo vladi. Roberts pozivlja prebivalstvo, naj se vzdrži vsacega sovražnega dejanja proti Angležem.

London 19. februarja. General French je zapustil Kimberley in se pridružil Kelly-Kennyju. Pri Maggesfonteinu so Angleži zasedli pozicije, ki so jih prej imeli Buri.

London 19. februarja. Pri Doretchtu je bil boj. General Brabant je prepodil Bure iz okraja.

London 19. februarja. General Kelly-Kenny zasleduje Cronja. Prišlo je že na več mestih do manjših bojov. Angleži so zavzeli dva burska tabora, katera so bili Buri v vsi naglici zapustili. Ob reki Ried so Angleži vzeli Burom 78 vozov živeža in municije, mnogo vozov pa so jim tudi še pozneje vzeli.

London 19. februarja. Iz burskih krogov se poroča, da so Buri pustili Frencha z 2000 možmi v Kimberley, da pa so velik del zadnje straže njegove vzeli in tudi mnogo volov zasačili.

London 19. februarja. Na desnem krilu Bullerjeve armade se je vnel boj, čigar izid pa še ni znan.

Poslano.

Tvrška Anton Putrich v Ljubljani na Dunajski cesti št. 5, mi je postavila novo izumljeni aparat za acetilenovo razsvetljavo — katerega moram zelo pohvaliti. Plameni imajo po 50 sveč razsvetljive moči ter me stane en plamen na uro samo 1 novič. — Plameni gorijo mirno in aparat deluje točno in brez vsake nevarnosti.

Moram torej to razsvetljavo, toplo priporočati.

Ivan Gorup.

Poziv.

Vsem deželnim poštnim uslužbencem Avstrije brez razločka službe in spola! Na podlagi vsestranske vzajemnosti obstoječih društev poštarjev in društev poštnih odpraviteljic avstrijskih, v svrhu pogovora in pospeševanja stanovskih interesov vseh deželnih poštnih uslužbencev brez razločka, bode se vršil: **6. marca t. l. ob 10. uri splošni shod poštarjev in poštnih odpraviteljev v ljudski dvorani nove magistratne hiše na Dunaju.** — Vsi tovariši in tovaršice vabijo se tedaj tem potom, da se udeležijo kar najmnogobrojnejše in namen velikanske manifestacije glede neznosnih sedaj trajajočih stanovskih razmer.

Stalen akcijski odbor.

Pri **Ervinu Burdyeh-u**, lekarju v **Škoči Leki** se dobiva
ustna voda
z novim antiseptikom
katero je sestavil zobozdravnik **dr. Rado Frlan**, katera ohrani zobe zmiraj zdrave in bele, ter zamori vsako gnjilobo.
Steklenica, zadoščajoča za eno leto, stane **3 kroni**, po pošti **3.05 kroni**.

Dež. gledališče v Ljubljani.

Stev. 65. Dr. pr. 1003.

V torek, dne 20. februarja 1900.

III. slavnostna, jubilejska, 1003. predstava „Dramatičnega društva“.

Gosp. **Ign. Borštnik** iz Zagreba kot gost.

Rokovnjači.

Narodna igra s petjem v 5 dejanjih. Po Jurčič-Keraničevem romanu spisal **Fran Govčkar**. Godbo zložil **Viktor Parma**. Kapelnik **g. Hilarij Benšek**. Režiser **g. Rudolf Inemann**.

Pri predstavi sodeluje orkester sl. c. in kr. pih. polka **Leopold II. št. 27**. Blagajnica se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 8. uri. — Konec po 10. uri.

Prihodnja predstava v četrtek, 20. februarja 1900. Operi „Cavalleria rusticana“ in „Glumači“.

Tenorist g. Titus Olszewski, kot gost v ulogah „Turridu“ in „Canio“.

Zahvala.

Tukajšnji ključavničar, **g. Jožef Rebek**, je uvel v I. mestni deški petrazredni ljudski šoli hišni telefon, ki ni le priča solidnosti njegove tvrdke, ki je vredna priporočilnega ozira, nego ki izpričuje tudi njegovo naklonjenost do našega šolstva, zakaj **g. Rebek** je izvršil delo brezplačno in telefon daroval I. mestni šoli. Podpisano vodstvo izreka za ta lepi dar **g. Jožefu Rebeku** iskreno zahvalo.

Vodstvo I. mestne deške petrazredne ljudske šole v Ljubljani

dne 17. februarja 1900.

Jožef Maier, šolski voditelj.

Umrli so v Ljubljani:

14. februarja. **Matevž Kavka**, dninar, 33 let, jetika.

V hiralnici:

15. februarja. **Julijana Potokar**, strežnica, 46 let, Brightova bolezen. — **Julijana Skol**, gostija, 62 let, kron. črevesni katar. — **Neža Dolinar**, gostija, 91 let, ostarelost, vnetje sopil.

V otroški bolnici:

15. februarja. **Ivana Celar**, delavčeva hči, 15 mesecev, vnetje sopil.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Februar	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	730.3	2.0	sr. jug	jasno	0.0 mm
18.	7. zjutraj	725.5	0.8	sr. svzvh.	del. jasno	0.0 mm
	2. popol.	725.2	0.8	sr. svzsv.	del. jasno	0.0 mm
	9. zvečer	728.0	6.8	sr. zahod	dež	0.3 mm
19.	7. zjutraj	731.1	-0.3	sl. sever	megla	0.3 mm
	2. popol.	729.3	7.2	sl. jug	del. jasno	0.3 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 3.7° in 5.2°, normale: 0.0° in 0.1°.

Dunajska borza

dne 19. februarja 1900.

Skupni državni dolg v notah	99 K 90 h
Skupni državni dolg v srebru	99 „ 85 „
Avstrijska zlata renta	98 „ 95 „
Avstrijska kronska renta 4%	99 „ 60 „
Ogrska zlata renta 4%	98 „ 55 „
Ogrska kronska renta 4%	94 „ 15 „
Avstro-ogrsko barčne delnice	126 „ 40 „
Kreditne delnice	236 „ 40 „
London vista	242 „ 50 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	115 „ 17 „
20 mark	23 „ 62 „
20 frankov	19 „ 27 „
Italijanski bankovci	89 „ 80 „
C. kr. cekini	11 „ 38 „

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je **Vsemogočnemu dopadlo preblagega očeta, oziroma brata in strijca, gospoda**

Antona Kvas-a

posestnika

danes, 18. t. m., popoldne ob 6. uri, po dolgi, mučni bolezni, previdnega s svetotajstvi za umirajočce, v starosti 62. let k Sibi v boljše življenje poklicati.

Pozemski ostanki dragega rajnega se v torek, dne 20. svečana, ob polu 5. uri popoldne v hiši žalosti, Turjaški trg št. 1 (Katoliški dom), blagoslove in potem na pokopališče pri sv. Krištofu položiti zadnjemu počitku.

Svete maše zadušnicu se bodo darovale v mnogih cerkvah.

Rajniki bodi priporočen v molitev.

V Ljubljani, dne 18. svečana 1900.

Anton Kvas
sin.

(361)

V Jenkovih ulicah št. 11 je na prodaj hiša

(358—1)

jako po ceni, in sicer se 1800 gl. takoj odšteje, ostalo pa prepusti na obresti.

Krmljiv zrakoplov

(362—1)

je videti le za malo časa na Dunajski cesti št. 6.

Hiša

na Glincah, oziroma v Novi vasi pod Rožnikom, se za primerno ceno proda.

(359—1)

Kupci naj se zglasijo v Novi vasi št. 72.

Brady-jeve kapljice za želodec

(prej **Marijacejske kapljice za želodec**) prirejane v lekarni „pri ogerškem kralju“ **Karla Brady-ja** na Dunaji, I., Fleischmarkt 1.

v obče izkušeno in poznato zdravilo, ki oživlja in okrepuje želodec, če je prebava motena, in sploh pri želodčnih bolečinah.

Cena steklenici 40 novč.
Dvojna steklenica 70 „

Usojam se opozarjati še jedenkrat, da se moje kapljice za želodec čestokrat ponarejajo. Pazi naj se torej pri kupovanju na goreno varstveno znamko s podpisom **C. Brady**, in naj se zavrne vse kot nepristne, ako nimajo te znamke in podpisa **C. Brady**.

Kapljice za želodec C. Brady-ja (prej **Marijacejske kapljice za želodec**) so shranjene v rudečih nagubanih skatljah in imajo podobo sv. Matere Božje **Marijacejske** (kot varstveno znamko). Pod to znamko mora biti podpis **C. Brady**.

Deli so navedeni. (1829—14)
Kapljice za želodec se pristne dobivajo v vseh lekarnah.

Najvišje priznanje Nj. c. in kr. Visokosti presvetle gospe prestolonaslednika vdove nadvojvodinje **Stefanije**.

Štefanijine zobne kapljice
lekarnarja **Piccoli-ja** v Ljubljani
pvrnega dobavitelja Nj. svet. papeže **Leona XIII.**

Premirane v higieničnih razstavah v Londonu, Parizu, Genovi, v II. mednarodni farmaceutički razstavi v Pragi in v jubilejski razstavi na Dunaji I. 1898.

Vporabljala jih je opetovano Nj. c. in kr. Visokost presvetla gospe prestolonaslednika vdove nadvojvodinje **Stefanije** v najvišjo Nje zadovoljnost (tajniški dopis iz Laksenburga s 30. dne oktobra 1894) in je glasom objavila Nje gosp. najvišjega dvornega mojstra z dne 27. decembra 1898 št. 230 iz leta 1897 najmilostivejše blagovolila dovoliti, da se smejo po lekarnarju **Piccoli-ju** v Ljubljani iznajdene in izdelane zobne kapljice imenovati **Štefanijine zobne kapljice**.

Nekaj kapljic na pavli se dne v votli (16) c zob in vtolajžijo bolečine. (582)

Kosilo in večerja

diši najboljše, ko puhté na mizi **testenine iz Prve kranské tovarne testenin Žnidaršič & Valenčič** Bistrica.

Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. (2029—16)

Učenca

sprejme fotograf **Rovšek** v Ljubljani, Kolodvorske ulice. (324—2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane jož. kol. **Praga** čez **Trbiž**. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ausse, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzenj, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Praga v Novo mesto in v Kočevje**. Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** jož. kol. **Praga iz Trbiža**. Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak v Dunaju via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovice, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. popoldne osonni vlak v Dunaju via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovice, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak v Dunaju, Ljubna, Selzthal, Beljaka, Celovca, Franzensfesta Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak v Dunaju, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Praga iz Novoga mesta in Kočevja**. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik**. Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika**. Ob 6. uri 56 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. zvečer. (4)

Naznanilo.

P. n. gg.

lastnikom lekarn, slaščičarjem, trgovcem, podjetnikom raznih obrtov uljudno naznanjam, da sem otvoril v Ljubljani

I. kartonažno fabriko

z električno gonilno silo.

Izdelujem s stroji vsako vrsto

škateelj za embalažo in eksport

v surovi lepenki, kakor tudi z navadnim in najfinejšim papirjem preplepljene.

Posebna specialiteta izdelovanja so zgubane škatlje (Faltschachtel).

Te zgubane škatlje namestu-jejo vsako vrsto ovojev iz papirja

in je najpripravnější in najboljši embalaža. Radi se za svetlene reči.

Da ni treba etiket lepiti, preskrbim tudi vsak zahtevani tisek. Nove klise zaračunim po lastni ceni. Vsako naročilo se točno in kolikor moč hitro in cenó izvrši.

Za mnogobrojna naročila se uljudno priporoča. (360—1)

z odličnim spoštovanjem

J. Bonač

kartonažna fabrika
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 5.